

Katarzyna Kostenko – zastępczyni kanclerza ds. Filii we Wrocławiu
Iwona Kołodziejczyk – zastępczyni kanclerza ds. ogólnych (Kraków)

Uczelnia wysyłająca: Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie
Uczelnia przyjmująca: Stockholms konstnärliga högskola – Stockholm University of the Arts, Sztokholm, Szwecja

RELACJA Z WYJAZDU W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+

W dniach 3-6 grudnia 2024 r. zrealizowałyśmy wyjazd szkoleniowy (STT) w [Stockholms konstnärliga högskola](#) – Sztokholmskim Uniwersytecie Artystycznym – w ramach Programu Erasmus+. Wizyta w SKH była również okazją do poznania funkcjonowania jednej z czołowych skandynawskich uczelni artystycznych, jej struktury organizacyjnej, przestrzeni dydaktycznej oraz codziennego życia akademickiego. Dzielimy się poniżej informacjami, wrażeniami, doświadczeniami z tej wizyty.

Struktura i organizacja uczelni

Przed 10 laty decyzją władz państwowych odrębnie funkcjonujące uczelnie artystyczne zostały połączone w jedną instytucję – uniwersytet artystyczny:

Stockholms konstnärliga högskola. Obok plusów, takich jak większa interdyscyplinarność kształcenia, integracja

międzywydziałowa, racjonalizacja kosztów wspólnych, dało się zauważyć minusy – niezadowolenie z takiego przymusowego połączenia różnych wydziałów, niepewność co do właściwego i równego rozwoju wszystkich specjalności. Uczelnia kształci na wielu kierunkach artystycznych, w dziedzinie teatru, telewizji, radia, filmu, tańca, opery, cyrku. Oprócz aktorów, reżyserów, śpiewaków operowych, kształci również techników sceny, filmowych, radiowych: akustyków, oświetleniowców, perukarzy, charakteryzatorów.

System finansowania oparty jest głównie o liczbę studentów: połowę subwencji przypadającą na studenta uczelnia dostaje z rozpoczęciem studiów, połowę po ich zakończeniu.

Mimo bardzo dobrych warunków, świetnego wyposażenia, często słyszałyśmy wprost i między wierszami informacje, że finansowanie jest za niskie, a w związku z tym trzeba z czegoś zrezygnować: wynająć część sal, zmniejszyć liczbę studentów, ograniczyć zatrudnienie w administracji, przy zachowaniu zasady, że nie podejmuje się działań, które mogą zmniejszyć wymagany czas na jednego studenta.

Infrastruktura i przestrzeń dydaktyczna

Uniwersytet mieści się obecnie w wielu rozrzuconych po Sztokholmie budynkach, ale trwają prace projektowe nad jednym kompleksem – kampusem, do którego zostaną przeniesione wszystkie wydziały.

Duże wrażenie zrobiła na nas organizacja przestrzeni, zwracanie uwagi na praktycznie i estetycznie zaprojektowane miejsca wspólne: pokoje socjalne niemal na każdym piętrze, w pełni wyposażone, z dostępną dla wszystkich pracowników bezpłatną kawą, pokoje konferencyjne z ekranami, laptopami, możliwością rezerwacji elektronicznej. Biura pedagogów i administracji są minimalistyczne, jeśli chodzi o powierzchnię i wyposażenie, ale ergonomicznie urządzone.

W jednym z budynków tuż przy wejściu znajduje się Biblioteka – wchodzi się wprost na jej teren, co jest zachętą do korzystania.

Olbrzymi nacisk położony jest na bezpieczeństwo w budynku. Apteczki znajdują się w każdej sali, na korytarzach. Krzesła do ewakuacji i defibrylatory są standardowym wyposażeniem, zawsze zamknięte są drzwi p.poż. Budynki objęte są kontrolą dostępu – nie ma portierni w wielu budynkach, nie można wejść „z ulicy”, pracownicy i studenci dysponują kartami, kodami.

W salach, na korytarzach i w przestrzeniach wspólnych jest bardzo czysto, akcesoria do sprzątania są ogólnodostępne.

Rozwiązania akustyczne i wyciszenie sal są spektakularne – w salach jest niezwykle jak na nasze standardy cicho, m.in. dzięki zamontowaniu bardzo grubych dźwiękoszczelnych drzwi. Warto te rozwiązania zobaczyć, jeśli chcielibyśmy poprawić akustykę w naszych obiektach.

W jednej z sal na wydziale tanecznym miałyśmy okazję obejrzeć niespotykane rozwiązanie technologii sceny – siatka metalowa rozpięta nad sceną, umożliwiająca łatwy montaż reflektorów, szybką zmianę ustawienia światła.

Specyfiką, która nas zdziwiła, jest brak własności budynków – uczelnia je dzierżawi długoterminowo – od samorządu, od prywatnych właścicieli. Również kampus, który będzie budowany przez państwo, nie będzie własnością uczelni.

Wsparcie studentów, dostępność, wyzwania organizacyjne

Uczelnia oferuje wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami, jednak skala tej pomocy jest ograniczona ze względu na wysokie koszty, konieczność zapewnienia i opłacenia asystentów w celu pełnego dostępu do kształcenia. Studentów z niepełnosprawnościami jest niewielu, nie ma również planów szerokiego otwarcia na studentów z poważnymi niepełnosprawnościami.

Zwracano uwagę na brak możliwości zapewnienia studentom opieki lekarskiej czy psychologicznej – zadania te pozostają w gestii publicznej służby zdrowia. Ze względów formalnych uczelnia nie może też finansować wyżywienia dla studentów.

System nauczania, administracja, współpraca

Studia mają strukturę trzystopniową (licencjackie, magisterskie i doktoranckie), a ponadto uczelnia oferuje wiele krótkich kursów, również wakacyjnych, w języku angielskim – bezpłatnych dla obywateli UE, tj. z możliwością aplikowania także dla naszych studentów. Zajęcia odbywają się zwykle do godz. 17:00–18:00, co umożliwia studentom uczestnictwo w kursach dodatkowych. Rekrutacja na niektóre kierunki, np. aktorstwo, odbywa się co dwa lata – przyjmowanych jest ok. 16 osób, co pozwala na indywidualne podejście do każdego studenta, komfort pracy w małych grupach (zrezygnowano z większego naboru, nie ma dużej kadry, stawia się na poświęcenie takiej samej uwagi każdej osobie studiującej).

Ważną rolę odgrywa umiędzynarodowienie – część zajęć prowadzona jest po angielsku, a dydaktycy pochodzą również spoza Szwecji. Strona internetowa uczelni jest dostępna w języku angielskim i zawiera wiele praktycznych informacji.

W trakcie wizyty na wydziale radia i telewizji spotkałyśmy się z pracownicą ds. toku studiów, która opowiedziała i pokazała, jakimi narzędziami i systemami wspomagającymi pracę posługuje się administracja: do komunikacji wewnętrznej i planowania wykorzystywane są, podobnie jak u nas, narzędzia Microsoft, Share point. Zobowiązani są do korzystania z jednego obowiązującego wszystkie uczelnie państwowego systemu do naborów na studia, terminy rekrutacji ustalone są ogólnie, wieloetapowa rekrutacja zaczyna się w marcu.

Strona internetowa uczelni zawiera mnóstwo praktycznych informacji: pracownicy, kontakty, informacje o kursach, informacje w języku angielskim są tłumaczone przez pracowników uczelni. Spotkałyśmy pedagogów spoza Szwecji, anglojęzycznych – stąd konieczność utrzymania dwujęzycznej komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Niektóre zajęcia są prowadzone wyłącznie po angielsku.

Bardzo istotne jest uczestnictwo w sieciach uczelnianych, przywiązuje się do tego dużą wagę, pozwala to na systematyczną współpracę międzyuczelnianą i pozyskiwanie na nią funduszy. Podkreślano również wagę prowadzenia badań naukowych, a nabycie możliwości podnoszenia kwalifikacji było głównym powodem połączenia uczelni artystycznych w jeden uniwersytet ponad 10 lat temu. Możliwość zdobywania stopnia dr sztuki i tytułu prof. sztuki jest stosunkową nowością w Szwecji.

Uczestniczyłyśmy w dniu otwartym, podczas którego odbywały się otwarte lekcje, pokazy prac studenckich, spotkania z pedagogami, zwiedzanie przestrzeni. W przygotowaniu dnia otwartego duży udział mieli sami studenci. Uderzająca była cisza panująca podczas spotkań i zwiedzania – stonowane rozmowy, brak charakterystycznego dla nas harmidru – przekonaliśmy się, że polski temperament jest zdecydowanie bardzo południowy 😊 Zabawnym akcentem było oznaczenie osób z uczelni – funkcje były wypisane na balonikach przymocowanych na długich tasiemkach, dzięki czemu można było te osoby łatwo w tłumie zidentyfikować, podejść i porozmawiać.

Przez dwa przedpołudnia obserwowaliśmy zajęcia na wydziale aktorskim, prowadzone przez Aleksandrę Czarnecki-Plaude. Fascynujące było oglądanie zajęć z podstaw gry aktorskiej prowadzonych autorską metodą łączącą ruch z tekstem, bez rozumienia tekstu, ale z odczytywaniem emocji. Na jednej z lekcji studenci ćwiczyli w wypożyczonych z teatru kostiumach (własne zasoby uczelnia ma bardzo małe, korzysta z magazynów teatralnych).

Uczelnia i miasto

Pracownice i pracownicy Stockholms konstnärliga högskola wypełnili rozmowami, prezentacjami, zajęciami nasz czas tak intensywnie, że na obejrzenie Sztokholmu nie zostało dużo czasu, miasto poznałyśmy głównie w wieczornej przedświątecznej odsłonie. Zwiedziłyśmy szybkim marszem starówkę z jarmarkiem bożonarodzeniowym i dwa fascynujące muzea: Moderna Muset i Fotografiska. Oczywiście poznałyśmy też tradycyjną *fika* – szwedzką przerwę kawową, a czasem nawet kilka w ciągu dnia) – obowiązkowo z ciasteczkami albo bułeczkami cynamonowymi i

szafranowymi. *Fika* to świętość, chwila na rozmowę, oddech – zdecydowanie do przeszczepienia na nasz grunt 😊

Poznanie szwedzkiej uczelni artystycznej, jej pracowników, studentów, dobrych praktyk, szwedzkiej mentalności i kultury, chociaż to były tylko cztery pełne dni, było bardzo inspirujące. Są też już pierwsze efekty praktyczne naszego wyjazdu – nawiązany został kontakt między szwedzką pedagogką pantomimy a Filią AST we Wrocławiu. Pozyskałyśmy wiele cennych kontaktów i zdobyłyśmy nowe doświadczenia, które z pewnością wykorzystamy w naszej pracy.

Program Erasmus+

Nasza wizyta w Sztokholmie została perfekcyjnie przygotowana i była pilotowana przez znakomite koordynatorki Programu Erasmus+: w Szwecji Evę, w Polsce Magdę. Bardzo dziękujemy! Tusen tack!

Zachęcamy do aplikowania do Programu Erasmus +, każdy wyjazd przynosi nowe doświadczenia, inspiracje i otwiera drzwi do międzynarodowej współpracy.